

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; S. K. Csorna, Secy.-Treas.)

Founded by: **E. T. KOHÁNYI**
Alapította: **KOHÁNYI TIHAMÉR**

Editor: **DR. ANDREW CSERNA**

Edited and Published at: **Szerkesztőség és kiadóhivatal**
700—710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3535. — Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$4.00; félre: \$2.00. — Külföldön egész évre: \$8.00; félre: \$4.00. — U.S. POST OFFICE: Entered at Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Enter Office: **Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.**
Gazdasági igazgató: **Joseph Horváth, Manager.**

A KIRÁLYNÉ RÉGI ARCÉKE

Nagyszerű felfedezés.

TÖRTENNEK még csodák. Hogy régiségek tudósait is be lehet csapni. A napokban megtörtént, hogy Marie Antoinette, a tragikus végű francia királynénak az arcképe, amelyet 1771-ben egy Joseph Krantzinger nevű osztrák festő festett, egy amerikai műgyűjtő, egy árverésen megvette — negyven dollárért!

A portré eredetileg Lajos Victor osztrák főhercegnek, aki 1919-ben huvelyt el, a tulajdonát képezte. A herceg nagyszerű művészt, végrendelete értelmében két örökös között osztotta fel. A képet, az örökös eladta annak idején egy spanyol műgyűjtőnek. Ez a spanyol műgyűjtő — hogy ő mennyiért vette, arról nem szól a krónika — az összes dolgait elárvereztette a napokban, Bécsben.

Ezék között volt Marie Antoinette portréja is.

Mr. Graevener B. Clarkson, az amerikai műgyűjtő, címent az árverésre — Napoleon relikviák értékeitől legjobban ismerte, hogy Napoleon egy tintatartója is a kalapács alá kerül. Erre fáj a foga nagyon.

Mikor a kiállított tárgyak között körülnézett, azonnal feltűnt neki a kép. Vastag üveg alatt, egyszerű farambába foglalva, vámszólopán Marie Antoinette szép feje: 15 centés volt, mikor a kép készült.

A kép hátrára valaki ráírta: „Königin Marie Antoinette in Reich Kostüm.” „Marie Antoinette királyné lovagló kosztümében.”

Ura és úja visszatért a képhez és egyre inkább meggyőződött róla, hogy a kép eredeti.

Mr. Clarkson szerint az emberek egyáltalán nem érdekelték Marie Antoinette kép-mása, az árverés nagyon lanyhán folyt. Semmi népszerűség nem okozott neki, hogy negyven dollárért magához vitassa a képet.

A kép értéket az is emeli, hogy a historikusok szerint az egyetlen, amely XVI. Lajos feleségét mint Dauphinet ábrázolja.

BEÖTHY ZSOLT

A „Szabadság” részére írta: ALEXANDER BERNÁT

A MAGYAR irodalomnak nagy halottja van, Beöthy Zsolt. Április 17-én meghalt. Nem csodálkozom, ha olvasóim egyik-másika előtt e név nem volna nagyon ismerős, mert Beöthy nem volt regény- vagy drámaíró, bár fiatalabb korában néhány szép regényt és elbeszélést írt. Beöthy nagy tudós, nagy tanár volt, a magyar próza első mestere, aki negyven évig tanított az egyetemen és az egész fiatal nemzedék formáló képi hatással volt. Mit tanított? Tanította a szépket a tudományát, az esztétikát, és tanította a magyar irodalom történetét, nevet; bevezette az ifjúságot az irodalom és a magyar nyelv világába. Például akarta megmutatni, hogy kell a leányokban a magyar szellem megteremtését és szerelmét ápolni és fölnevelni.

Ellenségei nem voltak, mert senkit nem bántott, senkit meg nem támadott, kritikája is tele volt megértéssel és szeretettel. Perzsa irigyei voltak fölös számlát. Nem törődött vele. Nem tudtak hozzája férdzani. Nem is bosszankodtak rájuk, inkább sajátukra. Mintha bocsánatot kért volna tőlük, hogy kénytelen volt alkalmat adni nekik az irigységére.

Ha majd szétszórt műveit össze fogják gyűjteni és kiadni, akkor fogják látni, mi volt ő és mily kincsek hagyott hátra. Mert ki végre irodalom történetét, műveit úgy eltekint, hogy még az antikváriusok sem lehet megkapni. Mikor a Tragikumról szóló könyvet újra ki akarta adni, kitűnt, hogy saját példányait is tulbuzgó kijűté ellopata tőle. Akkor széjjel eljűt az ifjakat, hogy szerencsének néki egy példányt. Végre az egyik rablukkant egy antikváriusnál egy példányra, melyért azonban tírszázert kellett fizetni. Mily szép egy könyv is ez a Tragikum! Remélem az összegyűjtött művekben végre újra napvilágot fog látni.

De az irodalom történetét az utolsó évtizedekben nem volt egyetlen tárgya vizsgálódásainak. Ugyanolyan hűvel tanulmányozta a képző művészeteket. Legálább is huszonöt évig bejárta az olasz városokat. Rómát, Velencét, Firenzét stb. úgy ismerte, mint a bennszülött. Egyszer együtt voltak Velencében. Velencében az ember belül a gondolába és megmondja a gondololere száz csatornát keresz-tül a kívánt helyre viszi az utast. En meg azt mondtam neki, el tudna-e menni szárazföldön is a kívánt helyre. Nyomban megindult és száz kis utcán, sikátoron, hidon át odavezetett, hogy megcsigényeltette volna egy hivatasos vezetőt. Hogy ismerde a nagy olasz föld muremekeit. Előadásai alatt mindig fölkarult a hallgató előtt az olasz föld, Egyiptom, a nagy európai múzeumokban mindeütt otthon volt.

Ahhoz a nagy nemzedékhez tartozott, mely naggyá tette a magyar szellemet. De fájdalom alighanem ő volt ennek utolsó képviselője. Milyen lesz az új nemzedék, nem tudhatjuk. Valami az ő szelleméből el benne, de hogy ez ellent tud-e állani az idők romlásának, azt sem tudhatjuk. De illik megilletődve megállani sírja előtt és hálafelel, megindultan elrebggni: Isten veled! Föl fogsz támadni. Örökké élni fogsz.

PAVLOVA ÉS A JAZZ ZENE

Vége a jazznak.

PAVLOWAT megtalálni nagyon nehéz. A ténnyészű nő nem valami nagyon szereti ugylátszik a hírlap-írókat. Különösen a férfiakat. Még nőknek sokkal több reményük van arra, hogy beszélhessenek vele.

Pedig meglehetősen fontos volt egy new yorki lap nő munkatársának, hogy Pavlowával beszéljen. Megkarta tőle tudni, mi a véleménye a jazzról.

Látható, a kérdés igen fontos volt és fély aktuális. Utóvégre ki nyitkozók a jazzról, ha nem a világban egyik, kétegen kívül legjobban ismert táncosnője?

Hossza kútató is keresz-fűlé is lófűtűstűn után, amint az Diana Rice, a fentemelt újságíró nő megírta, sikerült végre Pavlowát a Metropolitan Operaház egyik, kü üllözében lefűtelnie.

Pavlova egyszerű, szinte frugalis életmódját semmi se jellemzi jobban, mint az, hogy az üllözűje olyan szina és egyszerű, majdnem rideg mint egy barát cellája. Hogy azonban a lábai mit jelentenek neki, azt viszont semmi se igazolja jobban annál, hogy a padlón legálább ötven pár cipő foglalt helyet. Cipő és cipő és cipő... Mindenféle.

A cipők közül elmosolygott Mme. Pavlova és így szólt: — Foglaljon helyet.

A kollegán röált egy-két cipőre és csak azután kérdezte. — Mit szél a művésznő a jazzhoz?

— Undorodom tőle, felelte a művésznő, szívem egész mélyből utálom ezt a zenes formát, amely a legnagyobb lehetőségeket foglalja magában.

— Egyáltalán nem gondolom. Meg vagyok róla gyűződve, hogy nem sokára meglátjuk a jazz végét. És az nagyon helyes, hogy minél hamarabb megálljunk a jazz végét. Minél hamarabb puztel el arról a világról, annál jobb lesz a világnak.

— Miért gondolja, hogy nem tarthatja magát sokáig? — Mert nem természetesen fejlődés gyereke. Valami erőszakot, kitalált, mesterséges van benne, ami lehet dívat, de előbb-utóbb a legszebb dívat is öreg lesz — hát még ilyen vacak dolog.

— Nem gondolja, hogy a jazz nagyszerű kifejezése ennek a mi korunknak? — Egyáltalán nem. Ezt szeretik ráfogni, ezzel igyekeznek mintegy igazolni az igazi muzsikusok előtt. Holott ez a legnagyobb hazugság. Johann Strauss valcerre kifejezések az akkori Bécsben. De a jazznek semmi köze a mi létfelfogásunkhoz. És majmoknak való ugrándozás és vonaglás. Undok valami.

PÉNZKÜLDÉS

Általunk legolcsóbb, legbiztosabb, leggyorsabb.

HAJÓJEGYEK KÖZJEGYZŐI ÜGYEK BANKJÉTEK

American Union Bank

Nemeth János
ELNÖK

Fouzlet- **10 East 22nd St.** Fiók- **1597 Second Ave.**
A bankpalotában - New York City - Corner 83 St

Spirituális a menyecske

Aki nem csókol.

MRS. RUTH F. CLARK nagyon finom nő — legalább is ezt hangoztatja a férje a válókere-seben, amelyet most adott be el-fene. Holott már régen be kellett volna adnia, ha csakugyan úgy állnak a dolgok, ahogy a keresetben elmondja.

Mert igaz, hogy Mrs. Clark nagyon finom egy nő volt, de viszont néha meg annyira finomtalant volt, hogy az már rémület. És nem is hinné az ember, hogy milyen kompkálát egy ilyen nő lélek és hogy a legjelentesebb ér-zelmek hogyan férnek meg benne. Amint mondja ugyanis Clark, hogy a felesége spirituális volt. Annyira az volt, annyira átfino-mult, ellényegült, kidifferenciáldott, átszellemelt, hogy például undorodott a csókolót.

— Pfüj, — mondotta, ha ez a téma szóba került. Ez még egyszer pfüj, mondotta öngyásága, mert ez szellemi lény vagyok és a csók az egy undok földi találmány.

— Ellenben például nagyon is emberi módon tudott káromkodni, mondja keresztényen a férje. Egy káromkodás é finom és differenciált nő, mint egy kocsi.

KERESTETIK

azon magyar munkás, aki még nem gondoskodott a maga biztonságáról és családja jövőjéről. Lépjön be tagnak az AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉGHE, ahol heti beteg-segélyt, csonkultak segélyt, agkori segélyt stb. biztosíthat magának. **CSALÁDJÁ RÉSZERE PEDIG 1000 DOLLÁR HÁLÁLESETI ÖSSZEGET.** Nők és gyermekek is beírelhetnek. Be-állási díj 2 dollár, havidíj korszerint. Cim: **Amerikai Magyar Segélyző Szövetség 1412 State St., Bridgeport, Conn.**

Lelkismeretes és jó tanácsot kap

ha hazautazási, kihozatali, pénzbévaltsái, betét elhelyezési, köl-jegyzői, pénzüklési és egyéb ügyes-bajos dolgainak elinté-zésében ismért bankházhoz fordul.

Pontos, becsületes és tisztességes

kiszolgálásban részesül minden honfitársam, mint azt 20 évi működésem óta mindankor nyújtottam illetékeimnek.

Ha személyesen nem kereshet fel, címezze levelet így: **RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA 106 Avenue B. New York, N. Y. m n—411**

A jó kávénak titka abban rejlik hogy kávéjába Franck Cikoriát

Beverjen, éppgy mint az ételt megismőni szokta

Megjavit minden kávé — jobbívű teszi — megadván neki azon kellemes ízt, melyet a kávékedvelők kívánnak.

Kérje a Fűszeresétől

az eredeti Franck Cikoriát — Megvan nála.

Gyűződjék meg személyesen róla egy próba által.

Figyelje meg hogy minden négyesgű ezen kis kávéfűző csomagon meglegyen.

HEINR. FRANCK fia, bejegyzett cég, FLUSHING, N. Y.

A holnap városa

MAURICE MAETERLINCK, a nagy belga író, a „A méhek élete” című munkájában hosszasan és részletesen leírja ezeknek a kis és szorgalmas állatoknak az életét. És leírja a méhkas berendezését, ennek a miniatűr városnak a berendezését, amelyet, szerinte, „a jövő törvénye” kormányoz.

Mert a Ma csak kapuul szolgálhat egy jobb Holnap-hoz.

Ennek a jobb holnapnak a látványában pedig az uniformizált, összehangolt, egymásra ható energiájú élet áll. Az az élet, amelyet a méhek élnek. A központ felé gravitáló törekvésé élete: mindenki egyért és egy mindenkiért. Amely jelszót a romantikus kóbor lovagok a kardjukra írták, értelmét azonban csak a modern gazdasági szakértők érzik.

Ahol a méhek élnek talán millió éve, úgy élünk majd a holnap városában: lekötvé egymáshoz, mégis szabadon, mert felmehesülve, apró, rontó béklyókat le-dobva magunkról.

A holnap városa a jövő társadalm nem lesz a Madách által elgépelt falanszter rendszer. Michel Angelonak nem kell benne széklatát faragnia a haláláig és Platonak nem kell borsón terdepelnie büntetésül, mert a rája bizott marha szétszaladt.

A jövő városa ugyan az amerikai példán fog felépülni, a standard törvényén, az uniformizálás eszmé-jén, de ez a törvény nem fogja az egyént korlátok közé szorítani, ellenkezőleg, a korlátok sokkal elasztikusab-bak lesznek mint a mai merev formák.

Igaz, az egyént a mai társadalom, különösen Amer-ika, meglehetősen alárendeli az állam érdekeinek. Az egyén tultengése, ami még a tizenkilencedik század végét is olyannyira jellemezte s amely a nemzetek testén véres sebeket ütött, ma már eltűnt. Reakciója van: bizonyos. Reakció nélkül egy ilyen nagy változást nem is lehet elképzelni. Reakciója napról-napra láthat-juk, gazdaságban, iparban, politikában, irodalomban, a társadalmi élet száz megnyilvánulásában.

Az életet azonban le fogja az ember surolni, az egyenetlenségeket le fogja kőszörűlni, a sikokat egy-máshoz idomítja és a kerekék zökkenés nélkül, simán futnak majd.

A holnap városa az öntudatos munkának, a kölcsö-nös megértésnek, a szeretetnek, a boldogságnak városa kell, hogy legyen.

A holnap városa: az lesz a modern ember legna-gyobb eredménye azóta, hogy eldobta a kőbaltát és puskát vett a kezébe.

Es a puszka harciszerszámát épen ugy nem fogják ismerni a holnap városában, mint ahogy nem fogják ismerni a lírai költészetet. De lírai költészetre és puskára a holnap városában lakó embernek nem is lesz szüksége. A harcosok és a tücsök dalosok mind jobban el-satnyulnak majd — mert értelmelenek lesznek és barát és megértő lélek nélkül fognak bolyongani e földi tére-ken, míg végleg kivesznek. H. G. Wells még ugy kép-zelte el, hogy a jövőben az emberiség két részre szakad majd, a dolgozókra és az énekesekre. A dolgozók, az erők, a fiatalok, a szépék, az ügyesek, azok az áldott hűfényben sütkéreznek, az énekesek, akiknek fehér husa lesz és általában valami bágyadt puhaság jellemzi őket, ezek a föld alatti barlangokban tanyáznak és csak arra lesznek jók, hogy az erők, a dolgozók megegyék őket.

A RÖVID SZOKNYA HIVE RENDŐRVEDELMEK KÉR.

EAST LIVERPOOL, O. máj. 15. — Az új divat hódoló a rendőrség védelme alá menekülnek. Az a pa-nauszuk, hogy a felsőiskola növendé-kei egy-egy gummiszalag alkalmá-zásával valóságos gyakorlatba hoz-zák, hogy combbütyölű bővűzőnek a leányok alsó lábszáraira, amikor a belvárosban az utcákonkét érik. Az okozható vérmérgés veszé-lyére utalva, a rendőrség nyomban erősítette az iskolai hatóságokat, hogy letartóztatásokat eszközölj, ha a tanuló ifjúság ezt a szokását foly-tatná.

NEMCSAK MAGYARORSZÁGRA HANEM CSEHOSZLOVÁKIÁBA IS KÜLDÜNK

Sürgönyileg 50 centért

minden 1000 koronán felüli keresetűnek.

A címzetek ajánlatok aláírásával ellátott üvegtek bűnyitjuk, hogy bankházunkban 50 CENTERT SÜRGÖNYI-LEG feladott küldemények 3-NAP ALATT KIFIZETÉST NYERTEK.

Küldje sürgönyileg a pénzt Magyarországra és Csehoszlovákiába 50 centért. — Ha a saját bankja, vagy bankháza nem vállalja el a sürgönyi pénz-küldést 50 centért, forduljon hozzám bizalommal.

SZÜKSÉGTELEN A CIMET HETEK-KEL ELŐZŐLEG BEJELENTENI.

Magyarországra és Csehoszlovákiába késpénzérteléseket le-fűtőlhet. Az átutalási díj 2 dollár minden 100 dollár utá-talás sürgönyileg akár késpénzérteléseket kifizetési, a sürg-nyidíjra külön két dollár küldendő be még, minden cím-utalás.

KISS EMIL Bankháza
133 SECOND AVE., NEW YORK

A Pestli Magyar Kereskedelmi Bank Kiszárolás képviselője. A N. Kir. Államvasutak Menetjegyi Irodájának Kiszárolás képviselője.

Sok az or földj

Ha majd az megszáradul kiánsi az eld

RÉGI SZOK

A soviek haza visszateér a

PHILADELPHIA, 15. — Az om-mi és konzulá-rdi kilencedik J. Warren, a cég egyik tuis-mondott, meg-hogy Oroszország dollár értéke földbe elásta használni le-nem megszűle. A kincsek túl fel is fogják helyest azt ren-fogják toluke ket és azoké kobozták el aranyért. Arany elásta meglehetősen tartják, hogy sokkal biztos-mint a bankba.

Warren egyik megyőződése az, hogy lassanként viss-ta kormányoz Warren nyolc-most Közép-ban, fenti az oroszokkal fo-tésire alapított.

A konvenció reskedelmi kiv-foglalkozott me-általános meg-hogy az ameri-lem, sőt által-amerikai ipar-rágják fel, ha-sebb gyárosok mennyiségben-dön elhelyezni-lehetőség teszi-süket. Nagyon-ezek az ócaék és tömérék az amerikai gy-üzienide. Ezaz-jelentőség az-sebb-amerikai-zására a konv-ajánlották. Ez-kereskedők az-fel biztosítási-lyek igazolják-csakugyan fel-rendeleteket.

PALESZTIN HALASZTÁ

GENF, máj-olvas kifogások-fennhatalóságna-tolását illetőleg a kérdés elhalas-jövő gyűlésig. A haladéktalan-ban áll, hogy a franciák-nak megerősíté-inkoalása szer-bonyolultá tes-hogy a szervez-tsem nyert jóvá.

„ELSŐ” FE MÉR UTBA

PARIS, máj-amerikai nagyk-eltűdötté azt Mme. Liobov-ki, aki azt állít-veny felesége Slatkynak, aki-zassigra lépett-mokban Mrs. Ream-Stephens-nővel. Mme. M-te, hogy pár n-zen is elutasít-pénzt akartok-meg akarom to-hogy megbűnh-éveinek megron-

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK

BUDAPESTI JELENTÉSEK

ÖHAZAI UJSÁGHIREK

240 MILLIÓT KERESNEK EGY ÉVBEN A BUDAPESTI ÜGYVÉDEK

Nyolc és fél millió forgalmi adót fizetnek. — Joga van-e a kereskedőnek a vételáron felül forgalmi adót számítani?

BUDAPEST, ápr. 24. (A 8 Órai Ujság tudósítása.) Mióta a forgalmi adóról szóló törvény megjelent, többféle módosítás és változás történt rajta. Az adókulcs változása, valamint az esedékesség napja sok zavart okoz a kereskedelmi életben, ezért illetékes helyen felvilágosítást kérünk a forgalmi adó fizetési módjainak dolgában. Kérdésünkre a következő választ kaptuk:

— A forgalmi adó mértéke attól függ, mikor történik az áruszállítás és mikor folyik be az adó. Ha 1921 szeptember 1. előtt történt a szállítás, úgy hogy a bevétel szeptember és októberben folyik be, nem kell forgalmi adót fizetni, ha november, december, vagy 1922 január, február, március hónapokban folyik be a bevétel, a forgalmi adó 1,5 százalékos; ha 1922 április 1. után folyik be a bevétel, a forgalmi adó 3 százalékos. Ha az áruszállítás 1921 szeptember, október, november, december és 1922 január hónapokban történt, a mennyiben a bevétel 1922 március hónapjában történt, a forgalmi adó 1,5 százalékos, április 1-én tul pedig 3 százalékos. Ha az áruszállítás 1922 február havában történt, úgy februárban 1,5 százalékos, ha március hó elsője után történt a befizetés, akkor 3 százalékos a forgalmi adó. Március 1. után történt áruszállításkor 3 százalékos forgalmi adó esedékes.

Rendkívül sok félreértésre és zavarra ad okot az, hogy ki fizesse a forgalmi adót, az eladó-e, vagy a vevő? A törvény erre nézve nem ad határozott utasítást, a gyakorlat azonban az, hogy a kereskedők nem az áru árába számítják be az adót, hanem a vételáron felül külön számítják föl. A forgalmi adó behozatala minden vonalon nagy drágaságot okozott és ez e címen megrágrult áruhoz még külön hozzászámítják a háromszázalékos forgalmi adót is, holott erre a törvény kifejezetten nem ad jogot. Sokszor megtörtént, hogy a kereskedő elkészítette a kiadózási után lemond ugyan a forgalmi adó külön felszámításáról, de ez természetesen nem lehet irányadó minden vonalon s így a közönségnek s a kereskedőknek is igen nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy a miniszterium végre határozott formában állapítsa meg, hogy már magába a vételárba kell-e beleszámítani a forgalmi adót, vagy pedig joga van-e a kereskedőnek a vételáron felül külön felszámítani a háromszázalékos?

A forgalmi adótörvény rendelkezései sok ipartestület és egyéb szervezetet arra indítottak, hogy közös akcióval kezdjenek a forgalmi adó adó méltányos megállapítása iránt. Közöttük a budapesti Ügyvédi Kamara is tárgyalásokat kezdett a pénzügyminiszteriummal abban az irányban, hogy a forgalmi adót általában is fizethessék és a

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI MAGYAR VASUTASOK SORSA

Fizetést nem kapnak, elbocsátják és kilakoltatják őket. — A panaszkodókat internálással fenyegetik.

BUDAPEST, ápr. 28. (A Szózat tudósítása.) Az osztrák gondolkodásmódot megismerni, saját kárunkon és börtönben tapasztalni annak állókosságát, gonoszságát, alkalmunk volt több száz éven át. Nem újság tehát előttünk, hogy mi mindenre képesek osztrák szomszédaink. Nem csodálkozunk azokban a hírekben, melyek arról beszélnek, miképpen bannak el a Nyugat-Magyarországra betelepített osztrákok ottmaradt véreinkkel, honfitársainkkal. Csak az undor, a főláborodás fojtogat minden magyar embert azoknak az alias perfidiáknak, hitvány pökhendiségeknek és alantas gondolkodásra valló gonoszságoknak hallatára, amelyekhez az osztrákok a Nyugat-Magyarországon lakó, uralmuk alá került magyarságot részesítik.

BACS-BODROG

A szerbek érkezésre hívják a magyarokat. Belgrádi körök értesülése szerint Pasiés érkezésre hívja össze a közönséget a magyarságot. Beavatott körök úgy tudják, hogy a Vajdaság vezető magyarjai ezzel politikai szerephez jutnának.

BÉKÉS

Uj főispán. Brandt Vilmos Békésmegye új főispánja Budapestről Csabára érkezett, s mánap utazott Gyúrára, hogy az installációval kapcsolatos intézkedéseket megtegye.

Romboló villámcsapás. Orosházi a villám beiktott Házi Sándor házába, akinek ott tartózkodó felesége a romok maguk alá temettek. A súlyos zúzókat szenvedett asszonyt a kórházban ápolják.

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI MAGYAR VASUTASOK SORSA

Fizetést nem kapnak, elbocsátják és kilakoltatják őket. — A panaszkodókat internálással fenyegetik.

BUDAPEST, ápr. 28. (A Szózat tudósítása.) Az osztrák gondolkodásmódot megismerni, saját kárunkon és börtönben tapasztalni annak állókosságát, gonoszságát, alkalmunk volt több száz éven át. Nem újság tehát előttünk, hogy mi mindenre képesek osztrák szomszédaink. Nem csodálkozunk azokban a hírekben, melyek arról beszélnek, miképpen bannak el a Nyugat-Magyarországra betelepített osztrákok ottmaradt véreinkkel, honfitársainkkal. Csak az undor, a főláborodás fojtogat minden magyar embert azoknak az alias perfidiáknak, hitvány pökhendiségeknek és alantas gondolkodásra valló gonoszságoknak hallatára, amelyekhez az osztrákok a Nyugat-Magyarországon lakó, uralmuk alá került magyarságot részesítik.

Az osztrákoknak az a szándéka, hogy Nyugat-Magyarországnak azt a részét, mely most az ő uralmuk alatt áll, mentessék tégylek minden magyartól és eltávolítsanak onnét minden olyan embert, a ki a magyarsághoz szit és aki fölfelel, hogy osztrák nem lesz soha. Különösen a Nyugat-Magyarország területén szolgáltatásban álló vasutasokat és postásokat akarják minden áron távozásra bírni.

A velencei egyezmény értelmében az osztrákok tartoznak átvenni mindazokat a tisztviselőket, akik szolgáltatást az átvétel idejében Nyugat-Magyarországon teljesítettek és kötelesek őket ugyan abban az elbánásban részesíteni a ugyanazzal a javadalmazással ellátni, mint saját tisztviselőiket és alkalmazottaikat. Ennek dacára az osztrákok első tette az volt, hogy az átvett vasuti vonalakon szolgáltatást teljesítő vasutasoknak folyósították ugyan a magyar illetményi szabályok szerint járó fizetéseket, azonban nem magyar, hanem osztrák koronában. Ennek következménye könnyen kiszámítható. Legjobb esetben havi tizenötötör osztrák koronát folyósítottak egy-egy alkalmazottnak részére a megszálás ideje óta. Ugyanakkor a legkisebb osztrák fizetés havi 120-140.00 koronát tesz ki és azor kívül minden szolgáltatásban lévő osztrák vasutas napi eger-negyzás osztrák korona pótlékot élvez. Ezek az óriásiak tetsző számok azonban egyáltalán nem jelentenek túlságosan magas fizetést, mert Nyugat-Magyarországon ma az egy szász élelmiszeres ára hasonló magasságban lebeeg. Egy kiló burgonya ára például 1400 koronára rug, — természetesen osztrák koronában. Elképzelhető, hogy a szegény magyar vasutasok mily keves élélmiszert vásárolhatnak a 15.000 osztrák koronából, melyből pedig sokszor nagyszámú családjukat kellett eltartaniok. A következmény csakhamar az lett, hogy a vasutasok eladogatták minden nélkülözhető holmijukat, ruháikat, értéktárgyaikat. Megpróbálták mindent, hogy az osztrák vasutagazdálkodás és az osztrák kormányt a velencei egyezményben biztosított jogaik respektálására bírják, de hiába. A nehezen várt fizetesküitalásban hiába reménykedtek.

Végül is kiderült az osztrák valódi szándéka. Április 15-én a magyar vasutasoknak az "Österreichische Bundesbahnen" igazgatósága a következő igazolványt kézbesítette:

"Igazolvány... vasuti alkalmazott részére, akit az osztrák szövetségi vasutak igazgatósága szolgálatába nem vesz át és akinek ezen igazolványt csak azon célból adja ki, hogy repatriálását a magyar hatóságoknál kieszközölhesse."

Ebből az igazolványból a vasutasok nagy meglepetéssel látták, hogy ok repatriáltatni akarják magukat — holott ez ismerve a magyar vasutak nagy személyzeti fölélegét, eszközben sem volt — és értesültek ebből az igazolványból arról is, hogy az osztrák vasutak a velencei egyezmény megszegésével nem veszik őket át szolgálatukba.

A következő napokon újabb és még kínosabb meglepetés érte a vasutasokat. Az állomásfőnökök — melyek már mindentűt osztrákokkal vannak betöltve — a következő zövegű írást kézbesítettek a magyar vasuti alkalmazottaknak:

"Garantáljuk, hogy pénzügyi megbízhatóságot és jó hírnevet fogunk számlálni, mely irántam a magyar pénzügyi beosztásuknálán hirdette van."

Mai árfolyamaink a következők:
1000 magyar kor... \$ 1.35
1000 osztrák kor... \$ 0.14
1000 csehkoronák k. \$ 10.60
1000 jugoszláv kor. \$ 3.90
1000 román lei... \$ 7.30

Arkedvemeny nagyobb összegben.
Hajójegyek az Óceán vonalra.
6 koronás magyar váltó
1000 forint 32.00.
Csehkoronák Vlaszoblyeg
2 1/2 koronás \$3.50
Ótven darabonként

Írjon költséglegyedért!
S. DE VITA, Bankár
2105 FIRST AVENUE
NEW YORK
(108-12 utca szék)
— Állami felügyelet alatt! —

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI MAGYAR VASUTASOK SORSA

Fizetést nem kapnak, elbocsátják és kilakoltatják őket. — A panaszkodókat internálással fenyegetik.

BUDAPEST, ápr. 28. (A Szózat tudósítása.) Az osztrák gondolkodásmódot megismerni, saját kárunkon és börtönben tapasztalni annak állókosságát, gonoszságát, alkalmunk volt több száz éven át. Nem újság tehát előttünk, hogy mi mindenre képesek osztrák szomszédaink. Nem csodálkozunk azokban a hírekben, melyek arról beszélnek, miképpen bannak el a Nyugat-Magyarországra betelepített osztrákok ottmaradt véreinkkel, honfitársainkkal. Csak az undor, a főláborodás fojtogat minden magyar embert azoknak az alias perfidiáknak, hitvány pökhendiségeknek és alantas gondolkodásra valló gonoszságoknak hallatára, amelyekhez az osztrákok a Nyugat-Magyarországon lakó, uralmuk alá került magyarságot részesítik.

Az osztrákoknak az a szándéka, hogy Nyugat-Magyarországnak azt a részét, mely most az ő uralmuk alatt áll, mentessék tégylek minden magyartól és eltávolítsanak onnét minden olyan embert, a ki a magyarsághoz szit és aki fölfelel, hogy osztrák nem lesz soha. Különösen a Nyugat-Magyarország területén szolgáltatásban álló vasutasokat és postásokat akarják minden áron távozásra bírni.

A velencei egyezmény értelmében az osztrákok tartoznak átvenni mindazokat a tisztviselőket, akik szolgáltatást az átvétel idejében Nyugat-Magyarországon teljesítettek és kötelesek őket ugyan abban az elbánásban részesíteni a ugyanazzal a javadalmazással ellátni, mint saját tisztviselőiket és alkalmazottaikat. Ennek dacára az osztrákok első tette az volt, hogy az átvett vasuti vonalakon szolgáltatást teljesítő vasutasoknak folyósították ugyan a magyar illetményi szabályok szerint járó fizetéseket, azonban nem magyar, hanem osztrák koronában. Ennek következménye könnyen kiszámítható. Legjobb esetben havi tizenötötör osztrák koronát folyósítottak egy-egy alkalmazottnak részére a megszálás ideje óta. Ugyanakkor a legkisebb osztrák fizetés havi 120-140.00 koronát tesz ki és azor kívül minden szolgáltatásban lévő osztrák vasutas napi eger-negyzás osztrák korona pótlékot élvez. Ezek az óriásiak tetsző számok azonban egyáltalán nem jelentenek túlságosan magas fizetést, mert Nyugat-Magyarországon ma az egy szász élelmiszeres ára hasonló magasságban lebeeg. Egy kiló burgonya ára például 1400 koronára rug, — természetesen osztrák koronában. Elképzelhető, hogy a szegény magyar vasutasok mily keves élélmiszert vásárolhatnak a 15.000 osztrák koronából, melyből pedig sokszor nagyszámú családjukat kellett eltartaniok. A következmény csakhamar az lett, hogy a vasutasok eladogatták minden nélkülözhető holmijukat, ruháikat, értéktárgyaikat. Megpróbálták mindent, hogy az osztrák vasutagazdálkodás és az osztrák kormányt a velencei egyezményben biztosított jogaik respektálására bírják, de hiába. A nehezen várt fizetesküitalásban hiába reménykedtek.

Végül is kiderült az osztrák valódi szándéka. Április 15-én a magyar vasutasoknak az "Österreichische Bundesbahnen" igazgatósága a következő igazolványt kézbesítette:

"Igazolvány... vasuti alkalmazott részére, akit az osztrák szövetségi vasutak igazgatósága szolgálatába nem vesz át és akinek ezen igazolványt csak azon célból adja ki, hogy repatriálását a magyar hatóságoknál kieszközölhesse."

Ebből az igazolványból a vasutasok nagy meglepetéssel látták, hogy ok repatriáltatni akarják magukat — holott ez ismerve a magyar vasutak nagy személyzeti fölélegét, eszközben sem volt — és értesültek ebből az igazolványból arról is, hogy az osztrák vasutak a velencei egyezmény megszegésével nem veszik őket át szolgálatukba.

A következő napokon újabb és még kínosabb meglepetés érte a vasutasokat. Az állomásfőnökök — melyek már mindentűt osztrákokkal vannak betöltve — a következő zövegű írást kézbesítettek a magyar vasuti alkalmazottaknak:

"Garantáljuk, hogy pénzügyi megbízhatóságot és jó hírnevet fogunk számlálni, mely irántam a magyar pénzügyi beosztásuknálán hirdette van."

Mai árfolyamaink a következők:
1000 magyar kor... \$ 1.35
1000 osztrák kor... \$ 0.14
1000 csehkoronák k. \$ 10.60
1000 jugoszláv kor. \$ 3.90
1000 román lei... \$ 7.30

Arkedvemeny nagyobb összegben.
Hajójegyek az Óceán vonalra.
6 koronás magyar váltó
1000 forint 32.00.
Csehkoronák Vlaszoblyeg
2 1/2 koronás \$3.50
Ótven darabonként

Írjon költséglegyedért!
S. DE VITA, Bankár
2105 FIRST AVENUE
NEW YORK
(108-12 utca szék)
— Állami felügyelet alatt! —

"Tekintettel, hogy Ön az osztrák szövetségi vasutak szolgálatában történő átvétel feltételeinek nem felel meg, illetőségénél fogva pedig magyar állampolgár marad és nem bírja eléggé az osztrák vasutak szolgálati nyelvét, nem vehetjük Önt tekintetbe, mint átvételre alkalmas személyt."

Ennek következtében a mai nappal Önt a szolgálat alól fölmentjük a meghagyjuk, hogy Örházát, illetőleg természetben bírt lakását azonnal (egreseknel két hét alatt) hagyja el, annál is inkább, mert ellenkező esetben a szolgálati célokra saját helyiségből kilakoltatjuk.

Fölkérjük egyben a helység polgármesterét, hogy más lakás megszerzése körül Önnek segítséget nyújtson és utasítjuk az állomásfőnökséget, hogy abban az esetben, ha Ön vasutón szándékozik elhurokolni, teherköszit bocsáson rendelkezésére.

Aki ismeri az osztrákok ravaszságát és a viszonyokat, az nem veszi észre első tekintetében ebben az irásban mást, mint hogy a magyar vasutasokat a szolgálat alól fölmentették és átvételüket — az egyezmény ellenében — megtagadják. De van ebben a kis írásműben egész csomó rejtett osztrák perfidia is. Az első az, hogy a vasutas, akihez az írás címzve van, "a szolgálat kövételmeinek nem felel meg". Tudni kell, hogy csupa osztrák fizetés havi 120-140.00 koronát tesz ki és azor kívül minden szolgáltatásban lévő osztrák vasutas napi eger-negyzás osztrák korona pótlékot élvez. Ezek az óriásiak tetsző számok azonban egyáltalán nem jelentenek túlságosan magas fizetést, mert Nyugat-Magyarországon ma az egy szász élelmiszeres ára hasonló magasságban lebeeg. Egy kiló burgonya ára például 1400 koronára rug, — természetesen osztrák koronában. Elképzelhető, hogy a szegény magyar vasutasok mily keves élélmiszert vásárolhatnak a 15.000 osztrák koronából, melyből pedig sokszor nagyszámú családjukat kellett eltartaniok. A következmény csakhamar az lett, hogy a vasutasok eladogatták minden nélkülözhető holmijukat, ruháikat, értéktárgyaikat. Megpróbálták mindent, hogy az osztrák vasutagazdálkodás és az osztrák kormányt a velencei egyezményben biztosított jogaik respektálására bírják, de hiába. A nehezen várt fizetesküitalásban hiába reménykedtek.

Végül is kiderült az osztrák valódi szándéka. Április 15-én a magyar vasutasoknak az "Österreichische Bundesbahnen" igazgatósága a következő igazolványt kézbesítette:

"Igazolvány... vasuti alkalmazott részére, akit az osztrák szövetségi vasutak igazgatósága szolgálatába nem vesz át és akinek ezen igazolványt csak azon célból adja ki, hogy repatriálását a magyar hatóságoknál kieszközölhesse."

Ebből az igazolványból a vasutasok nagy meglepetéssel látták, hogy ok repatriáltatni akarják magukat — holott ez ismerve a magyar vasutak nagy személyzeti fölélegét, eszközben sem volt — és értesültek ebből az igazolványból arról is, hogy az osztrák vasutak a velencei egyezmény megszegésével nem veszik őket át szolgálatukba.

A következő napokon újabb és még kínosabb meglepetés érte a vasutasokat. Az állomásfőnökök — melyek már mindentűt osztrákokkal vannak betöltve — a következő zövegű írást kézbesítettek a magyar vasuti alkalmazottaknak:

"Garantáljuk, hogy pénzügyi megbízhatóságot és jó hírnevet fogunk számlálni, mely irántam a magyar pénzügyi beosztásuknálán hirdette van."

Mai árfolyamaink a következők:
1000 magyar kor... \$ 1.35
1000 osztrák kor... \$ 0.14
1000 csehkoronák k. \$ 10.60
1000 jugoszláv kor. \$ 3.90
1000 román lei... \$ 7.30

Arkedvemeny nagyobb összegben.
Hajójegyek az Óceán vonalra.
6 koronás magyar váltó
1000 forint 32.00.
Csehkoronák Vlaszoblyeg
2 1/2 koronás \$3.50
Ótven darabonként

Írjon költséglegyedért!
S. DE VITA, Bankár
2105 FIRST AVENUE
NEW YORK
(108-12 utca szék)
— Állami felügyelet alatt! —

United American Lines Inc. Hamburg American Line. New Yorkból közvetlenül Hamburgba. A LEGROVIDEBB UT MAGYARORSZÁGRA. HAJÓK MINDEN CSÜTTÖRKÖN INDULNAK...

NORTH GERMAN LLOYD. Magyarországra. Budapestre és más városokba. Hajók minden hétfőn indulnak...

N.G.I. NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA. Legjobb ut Magyarországra minden részére GENUVA, TRIESTE vagy NAPOLYON keresztül.

Italia America Shipping Corp. 1 STATE ST. NEW YORK. Hajóindulások Magyarországra: Colombo, Taormina, Duca Abruzzi, Giulio Cesare.

SZEDIK A KRUMPLIT A FARMJAINKON. FLORIDÁBAN. Meghívunk minden érdeklődőt, hogy most jöjjen le megnézni a farmjainkat, amikor saját szemével láthatja a termést és beszélhet megelégedett farmerekkel...

NDI K-A

ÜZ MÁRIA GYLETNEK LŐSZENTELÉSE

nyel ment vége a szertartás. A bannéidásban sikerült.

Sidei Szűz Mária Nagyszonya Róm. Nőgyűlet, a Szt. Imr. szeg erős támogatója, szenteltette meg új asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

NG AZ UTÁZÁSI KEDV

jus 30-ikán New Yorkból hajóútra, a Borena, a következők jegyzéküket elő:

- János, Isberger Herrman, Leles Anna és leányai: Leles Terezia, Leles Anna, Leles Istváné, Leles János, Leles Ignác, Leles Berta, Leles József, Leles Mariska, Leles György, Leles Anna, Lelesberger Adolf, Leles Vilmos, Leles Anna, Leles Ede, Leles Pál, Leles Mariska, Leles Viljelmína, Leles Etel.

rsaságot Clevelandből a Investment Company fény Dezső ur, személyesen New Yorkba kísérik. Bár, fr. Löwytól értesülünk, san fogynak a jegyek a ára, még lehet helyet le május 30-ikára erre a osza hajóra, ha hamarosan oza magát valaki az a.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

NG AZ UTÁZÁSI KEDV

jus 30-ikán New Yorkból hajóútra, a Borena, a következők jegyzéküket elő:

- János, Isberger Herrman, Leles Anna és leányai: Leles Terezia, Leles Anna, Leles Istváné, Leles János, Leles Ignác, Leles Berta, Leles József, Leles Mariska, Leles György, Leles Anna, Lelesberger Adolf, Leles Vilmos, Leles Anna, Leles Ede, Leles Pál, Leles Mariska, Leles Viljelmína, Leles Etel.

rsaságot Clevelandből a Investment Company fény Dezső ur, személyesen New Yorkba kísérik. Bár, fr. Löwytól értesülünk, san fogynak a jegyek a ára, még lehet helyet le május 30-ikára erre a osza hajóra, ha hamarosan oza magát valaki az a.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

NG AZ UTÁZÁSI KEDV

jus 30-ikán New Yorkból hajóútra, a Borena, a következők jegyzéküket elő:

- János, Isberger Herrman, Leles Anna és leányai: Leles Terezia, Leles Anna, Leles Istváné, Leles János, Leles Ignác, Leles Berta, Leles József, Leles Mariska, Leles György, Leles Anna, Lelesberger Adolf, Leles Vilmos, Leles Anna, Leles Ede, Leles Pál, Leles Mariska, Leles Viljelmína, Leles Etel.

rsaságot Clevelandből a Investment Company fény Dezső ur, személyesen New Yorkba kísérik. Bár, fr. Löwytól értesülünk, san fogynak a jegyek a ára, még lehet helyet le május 30-ikára erre a osza hajóra, ha hamarosan oza magát valaki az a.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

NG AZ UTÁZÁSI KEDV

jus 30-ikán New Yorkból hajóútra, a Borena, a következők jegyzéküket elő:

- János, Isberger Herrman, Leles Anna és leányai: Leles Terezia, Leles Anna, Leles Istváné, Leles János, Leles Ignác, Leles Berta, Leles József, Leles Mariska, Leles György, Leles Anna, Lelesberger Adolf, Leles Vilmos, Leles Anna, Leles Ede, Leles Pál, Leles Mariska, Leles Viljelmína, Leles Etel.

rsaságot Clevelandből a Investment Company fény Dezső ur, személyesen New Yorkba kísérik. Bár, fr. Löwytól értesülünk, san fogynak a jegyek a ára, még lehet helyet le május 30-ikára erre a osza hajóra, ha hamarosan oza magát valaki az a.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-ber kezét és léleket díszítő asztalját, amelyet az alkalmával elpusztult szászaja helyébe szentelt.

szászó valóban remekművesítőpárnák s ma-

